

Ohjeen YVL A.2 tiettyjen vaatimusten soveltamisen päättyminen

Säteilyturvakeskuksen (STUK) määräys ydinvoimalaitoksen valmiusjärjestelyistä (STUK Y/2/2024) on astunut voimaan 1.2.2024. Tässä yhteydessä STUKin aiempi määräys STUK Y/2/2018 (tullut voimaan 15.12.2018) on kumottu. Määräys on annettu ydinenergilain (990/1987) 7 q § nojalla.

Kumotusta määräyksestä STUK Y/2/2018 poiketen STUKin määräyksessä STUK Y/2/2024 ei enää määrätä kaikkien ydinvoimalaitoksen ympärille viiden kilometrin etäisyydelle ulottuvaa suojavyöhykettä eikä 20 kilometrin etäisyydelle ulottuvaa varautumisaluetta. Tämä aiheuttaa selvennystarpeen STUKin ydinturvallisuusohjeeseen A.2 (jatkoissa ohje YVL A.2) ja sen vaatimukseen. YVL-ohjeet annetaan ydinenergilain 7 r § nojalla.

PÄÄTÖS

STUK kumoo seuraavat ohjeen YVL A.2 vaatimukset:

- Vaatimukset 315, 411, 412, 413 sekä suojavyöhykkeen ja varautumisalueen määritelmät.

STUK muuttaa ohjeen YVL A.2 vaatimusta 406 seuraavasti:

- määräyksen STUK Y/2/2018 sijaan sovelletaan määräystä STUK Y/2/2024;
- voimalaitosalueen määrittelyyn käytetty etäisyys ”noin 0,5–1 kilometrin etäisyydelle laitoksesta” on kumottu;
- voimalaitosalueen määrittelyssä tulee huomioida paikalliset olosuhteet.

Vaatimuksen 406 muotoilu tässä päätöksessä esitettyjen muutosten jälkeen:

Ydinvoimalaitoksen voimalaitosalue on Säteilyturvakeskuksen määräyksen ydinvoimalaitoksen valmiusjärjestelyistä (STUK Y/2/2024) mukaan voimayhtiön käytössä oleva ja laitosta ympäröivä alue, jolla liikkuminen ja oleskelu on rajoitettu. Siellä saa olla pääsääntöisesti vain ydinvoimalaitokseen liittyviä toimintoja. Voimalaitosalueen määrittelyssä tulee huomioida paikalliset olosuhteet.

Perustelut

Yleiset perustelut

Säteilyturvakeskuksen tehtävänä on asettaa ydinenergilain 7 r § nojalla lain mukaisen turvallisuustason toteuttamista koskevat yksityiskohtaiset turvallisuusvaatimukset. Yksityiskohtaiset turvallisuusvaatimukset on esitetty YVL-ohjeissa.

STUK 2/0002/2024

Säteilyturvakeskuksen turvallisuusvaatimukset velvoittavat luvanhaltijaa, kuitenkin niin, että luvanhaltijalla on oikeus esittää muunkinlainen kuin vaatimuksissa edellytetty menettelytapa tai ratkaisu. Jos luvanhaltija vakuuttavasti osoittaa, että esitetty menettelytapa tai ratkaisu toteuttaa tämän lain mukaisen turvallisuustason, Säteilyturvakeskus voi sen hyväksyä.

STUKin ydinenergialain 7 q § nojalla annettujen määräysten vaatimuksista ei voida myöntää poikkeamia.

Yksityiskohtaiset perustelut

Ohjeen YVL A.2 kohta 315

Turva- ja valmiusjärjestelyjä koskevissa määräyksissä STUK Y/3/2016 ja STUK Y/2/2018 esitetään ydinlaitoksen lähialuetta koskevia vaatimuksia. [2019-02-15]

STUK toteaa, että ohjeen YVL A.2 kohta 315 on viittaus STUKin kumottuihin määräyksiin, eikä se ole vaatimus. Voimassa olevat turva- ja valmiusjärjestelyjä koskevat määräykset ovat STUK Y/3/2020 ja STUK Y/2/2024.

Ohjeen YVL A.2 vaatimus 406

Ydinvoimalaitoksen voimalaitosalue on Säteilyturvakeskuksen määräyksen ydinvoimalaitoksen valmiusjärjestelyistä (STUK Y/2/2018) mukaan voimayhtiön käytössä oleva ja laitosta ympäröivä alue, jolla liikkuminen ja oleskelu on rajoitettu. Siellä saa olla pääsääntöisesti vain ydinvoimalaitokseen liittyviä toimintoja. Voimalaitosalue ulottuu paikalliset olosuhteet huomioon ottaen noin 0,5–1 kilometrin etäisyydelle laitoksesta. [2019-02-15]

Ohjeen YVL A.2 vaatimus 406 viittaa STUKin kumottuun määräykseen ja sen asettamiin vaatimuksiin voimalaitosalueelle. Määräyksessä STUK Y/2/2024 esitetty voimalaitosalueen määrittelmä ei ole muuttunut aiemmasta. Määräyksessä tarkoitetaan voimalaitosalueella:

ydinvoimalaitosyksiköiden ja samalla alueella olevien muiden ydinlaitosten käytössä olevaa ja sitä ympäröivää aluetta, jolla liikkuminen ja oleskelu on rajoitettu poliisilain (872/2011) 9 luvun 8 § nojalla annetulla sisäministeriön asetuksella.

Vaatimuksessa esitetty voimalaitosalueen määrittelyyn käytetty etäisyys "noin 0,5–1 kilometrin etäisyydelle laitoksesta" on kumottu, sillä jatkossa voimalaitosalueen koko tulee määritellä tapauskohtaisesti tehtyjen selvitysten ja analyysien pohjalta. Paikallisten olosuhteiden huomioon ottaminen on jatkossakin perusteltua voimalaitosalueen määrittelyssä.

Ohjeen YVL A.2 vaatimus 411

Vaatimus 411:

STUK 2/0002/2024

Voimalaitosalueetta ympäröi määräyksen STUK Y/2/2018 mukaisesti suojavyöhyke, joka ulottuu noin 5 kilometrin etäisyydelle laitoksesta ja jossa on maankäyttöön kohdistuvia rajoituksia. Suojavyöhykkeeseen sisällytetään kokonaisuudessaan sen alueelle sijoittuvat kylät ja asutuskohteet. Seuraavat näkökohdat täydentävät vaatimusta 402:

- a) Suojavyöhykkeellä ei sijaitse kohteita, joissa käy tai on huomattavia ihmismääriä, kuten kouluja, sairaaloita, hoitolaitoksia, kauppoja tai muita kuin ydinvoimalaitokseen liittyviä merkittäviä työpaikka- ja majoitusalueita.*
- b) Suojavyöhykkeellä ei sijaitse sellaisia yhteiskunnallisesti merkittäviä toimintoja, joihin ydinvoimalaitoksen onnettomuus voisi vaikuttaa.*
- c) Pysyvien asukkaiden määrä, loma-asutus ja vapaa-ajan toiminta ydinvoimalaitoksen suojavyöhykkeellä on rajoitettu niin, että kyseiselle alueelle voidaan laatia ja toimeenpanna tehokkaan evakuoinnin mahdollistava väestön pelastussuunnitelma [25]. Erityistä huomiota on kiinnitettävä laitospaikan lähiympäristön erityispiirteisiin, kuten esimerkiksi vaikeakulkuisiin saaristo-olosuhteisiin ja loma-asutukseen sekä poikkeavien olosuhteiden vaatimaan muuhun pelastustoimintaan.*
- d) Maankäytön ja rakentamisen ratkaisussa säilytetään lähtökohtaisesti suojavyöhykkeen pysyvän ja vapaa-ajan väestön määrä niin, ettei se ollenaisesti kasva ydinvoimalaitoksen rakentamisen ja käytön aikana ydinenergialain mukaisen periaatepäätöksen ajankohdan tilanteesta. [2019-02-15]*

Vaatimuksessa 411 viitataan kumottuun määräykseen. Vaatimuksen 411 teksti ja alakohdat a) - d) täsmentävät sitä, miten STUK arvioi suojavyöhykkeen hyväksyttävyyttä valmiusjärjestelyjen osalta, ja ovat siten ohjeellisia vaatimuksen sijaan. Alakohdat eivät velvoita luvanhakijaa tai -haltijaa. STUK toteaa, että ohjeen YVL A.2 vaatimusta 411 ei enää sovelleta.

Ohjeen YVL A.2 kohta 412

Kohta 412:

Valmiusjärjestelyihin liittyviä ydinvoimalaitoksen luvanhaltijan tehtäviä suojavyöhykkeellä koskevat vaatimukset esitetään määräyksessä STUK Y/2/2018. [2019-02-15]

STUK toteaa, että ohjeen YVL A.2 kohta 412 on viittaus STUKin kumottuun määräykseen, eikä se ole vaatimus. Voimassa oleva valmiusjärjestelyjä koskeva määräys on STUK Y/2/2024.

Ohjeen YVL A.2 vaatimus 413

Vaatimus 413:

STUK 2/0002/2024

413. Määräyksen STUK Y/2/2018 mukaan on muodostettava noin 20 km etäisyydelle laitoksesta ulottuva varautumisalue, jolle viranomaisten on laadittava väestön suojaamista koskeva yksityiskohtainen ulkoinen pelastussuunnitelma. Suojavyöhyke kuuluu varautumisalueeseen.

STUK toteaa, että ohjeen YVL A.2 vaatimusta 413 ei enää sovelleta, koska se viittaa kumottuun määräykseen ja sen mukaiseen vaatimustasoon.

Ohjeen YVL A.2 määritelmät

Ohjeen YVL A.2 määritelmät suojavyöhykkeelle ja varautumisalueelle ovat kumotun määräyksen mukaisia. Kumotusta määräyksestä STUK Y/2/2018 poiketen STUKin määräyksessä STUK Y/2/2024 ei enää määrätä kaikkien ydinvoimalaitoksen ympärille viiden kilometrin etäisyydelle ulottuvaa suojavyöhykettä eikä 20 kilometrin etäisyydelle ulottuvaa varautumisaluetta.

Ohjeen YVL A.2 suojavyöhykkeen ja varautumisalueen määritelmät on kumottu.

Lainkohdat / Oikeudelliset perusteet

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta tähän päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Pääjohtaja

Petteri Tiippana

Tarkastaja

Henri Kuitunen

